

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder. Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes.

Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. — Goes
Telefoon No. 2424 — Postrekening No. 36000

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: Is er een „tusschentoestand“? XVI. — Gedicht: Hij voor mij. — Kerkelijk leven: Het talenwonder op Pinksteren. — Indrukken van de synode, V. — Rectificatie candidatenlijst. — Geestelijke adviezen: Het wil nog niet recht. — Perschoouw. — Kerknieuws: Verslag Generale Synode te Groningen, IV. — Berichten.

HOOFDARTIKEL

IS ER EEN „TUSSCHENTOESTAND“?

door Prof. Dr K. SCHILDER.

XVI.

Zeer opvallend is het, dat onze schrijver een argument „ontleent“, zelfs aan de overbekende uitspraak dat Christus op „dien dag“ komt als een dief in den nacht. En als een strik. En zulks „over al degenen, die op den ganschen aardbodem gezeten zijn“. De vraag wordt dan weer gesteld: geldt dit onverwacht verschijnen alleen voor de menschen, die nog zullen leven bij Christus' wederkomst? Neen? Hoe kan het dan óók onverwacht zijn voor de thans feeds ontslapenen? Antwoord: dat kan alleen dan ook voor hen zoo zijn, indien Christus „althans voor hun bewustzijn, dat van geen tusschentijd weet“, komt bij hun dood.

Ook al zou de straks te noemen Schriftplaats niet tot den bijbel behoren, ook dan nog zou het argument ons niets zeggen. Maar o.i. breekt heel de gedachtegang reeds op wat er staat in 1 Thess. 5:4: maar gij, broeders, zijt niet in de duisternis, zoodat die dag u als een dief overvallen zou. Wel voor de ongelovigen, doch niet voor de geloovigen zal die dag „als een dief in den nacht verschijnen“. Het nabeve gebruik, dat er in de kerk — ook bij ons — altijd van dit „als-een-dief-in-den-nacht-motief“ geweest is, heeft steeds den menschen de oogen gesloten voor wat hier toch maar met zooveel woorden staat. Geen wonder dat het er staat: er zijn teekenen der tijden, en de geloovigen merken ze op; ze weten trouwens, anders bij de geveinsden te behoren. En wel ontbreekt hun elke mogelijke grondslag voor een in bijzonderheden afdalende detaillering in de tijdsbepaling (Luc. 12:40), maar dit neemt niet weg dat in hun geest de vraag opkomt, die óók van „onder het altaar“ vernomen wordt: „hoe lang nog, hoe lang nog?“ Beneden en boven wordt naar „dien dag“ uitgezien; ook art. 37 der Nederlandsche Geloofsbelijdenis („daarom verwachten wij dien dag met groot verlangen“) stelt in feite deze zelfde vraag. En beide motieven („dief in den nacht“ en: „hoe lang nog?“) moeten ons beheerschen in ons nadenken over deze dingen. Waar dit geschiedt, vervalt het argument van schrijver.

Serieuzer dan het hierboven gereleveerde argument is het andere, waarin schrijver betoogt op grond van Hebr. 11:39, 40; Joh. 14:3; 1 Cor. 15:51; Luc. 21:35; 1 Thess. 4:15-17; Hand. 17:31; Openb. 6:11, dat naar bijbelsch ontwerp wij

niet individueel telkens op verschillende tijden de belofte verkrijgen, maar allen te samen.

Dit is volkomen juist, mits onder „de belofte“ verstaan wordt: het beloofde goed, en dan wel nader: het VOLLE beloofde goed. Want zóó is dit Schriftgegeven niet alleen exegetisch (Hebr. 11:33, vgl. 39, 40) tot zijn recht gekomen, doch verdraagt het zich ook ten eenenmale met de leer van een tusschentoestand, ja, geeft aan het geloof daaraan, stel, dat het op de Schrift steunt, een prachtig relief.

Overigens moet ons van het hart, dat de schrijver, die verleden week ons in strijd met het Pinkstergebeuren zag staan, nu zelf daar niet mee in harmonie blijkt te wezen in zijn denken. Hij legt den vinger bij Joh. 14:3. Daar staat: „(Ik ga heen om u plaats te bereiden) en wanneer Ik heengaan ben en u plaats bereid heb, kom ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat ook gij zijn moogt, waar Ik ben“. Bij de woorden: „als ik u plaats bereid heb“ teekent schrijver aan: „bij Uw dood“. Is dit juist, dan krijgen we dus dezen gedachtegang:

- 1) Ik ga nu heen;
- 2) doel daarvan is: u plaats te bereiden als gij sterft;
- 3) als Ik u bij uw dood plaats bereid heb, dan kom Ik daarna weder,
- 4) dan zal Ik u tot Mij nemen.

Nu begrijp ik niet hoe juist deze schrijver met zulk een reconstructie van den door den tekst gevolgden gedachtegang vrede hebben kan, hij, die immers aldoor zich inspande, om te zeggen: dat sterven van ons en die wederkomst van Christus vallen voor het gevoel van den mensch samen. Me dunkt, dat deze plaats als het ware voor ieder tastbaar maakt, dat Christus' beide handelingen van „plaats bereiden“ en „wederkomen“ juist ook voor het besef van de hoorders scherp van elkander onderscheiden worden als handelingen waar heel wat tusschen ligt.

Dat het „bereiden“ van de plaats en het „wederkomen“ voor het besef van de hoorders niet samenvallen, behoeft niemand te verwonderen. In het eindgericht zal de Zoon des menschen zeggen tot de zijnen: beërf de „basileia“ (het koninkrijk, de koninklijke heerschappij), die u bereid is van de grondlegging der wereld (Matth. 25:34) Daar is zeker het „bereiden“ (van het koninkrijk) geen handeling die „bij den dood“ der aangesprokenen geschiedt. En waarom zou de handeling van het „bereiden“ (van een plaats) hier in Joh. 14 wel een acte „bij den dood“ der aangesprokenen personen moeten zijn? Het zijn Christus' dood en opstanding (wij voegen eraan toe: zijn hemelvaart en zijn plaats nemen aan Gods rechterhand) die den zijnen het eeuwige heil bereiden (Grundmann, in Kittel, II, 703). Christus heeft het hier NIET over de jongeren, en hún heengaan uit het tijdelijk leven, MAAR over zichzelf en zijn eigen heengaan in des Vaders heerlijkheid. Hij maakt de „plaats“ bereid (door zijn heilshistorisch beslissend functioneren als verhoogde, en réchthebbende Borg) voor de hier aangesprokenen zijnen vóórdat zij sterven, en vóórdat Hij hen tot de tevoren in gereedheid gebrachte plaats gaat leiden, hen nemende bij de hand. Dat er een „bereiden“ van een bepaalde plaats is vóórdat zij, die er komen, uit dit leven scheiden, blijkt niet maar in het geval der geloovigen

HIJ VOOR MIJ.

De bangste aller nachten zinkt
om 't bloedig lichaam, dat verminkt
aan 't kruishout hangt te sterven.
O Gij, van elk versmaad, verguisd,
en door mijn handen wreed gekruist,
opdat Uw Vader mij niet zou verderven!

Wie zal dit lijden ooit verstaan!
Want roept Gij zelfs den hemel aan:
Ge vindt die toegesloten.
O Gij, Die aller Koning zijt,
en schreeuwt in Uw verlatenheid,
opdat Uw Vader mij niet zou verstoten!

Ik dreef de nagels door Uw vlees,
en stond, terwijl Uw Kruis verrees,
nog bitter U te honen.
Maar nu, bij 't wijken van den nacht,
buigt Gij het hoofd: „Het is volbracht“,
Opdat Uw Vader eeuwig mij zou kronen!

(zie hierboven, over Matth. 25:34), doch óók in dat der ongelovigen (zie de parallelplaats Matth. 25:41).

Wij denken — zie ons vorig nummer — hier op onze beurt aan het „pinkstergebeuren“, en wilden wel, dat onze auteur had oog gehad voor het heilshistorische moment in het begrip „plaats bereiden“. Wat beteekent b.v. Christus' voorbidding, naar haar rechtskracht en rechts-eischen gezien, niet voor dit „plaats bereiden“?

Ook in het verstaan van 1 Cor. 15:51 is de auteur o.i. willekeurig te werk gegaan. Hij leest daar (ik volg zijn eigen weergave):

„ALLEN veranderd worden in een punt des tijds, in een oogenblik, met de laatste hazuin“.

Nu lette men erop, dat blijkens het verband, hij betoogen wil, dat ook in deze plaats de prediking van deze verborgenheid aanwezig is, dat we niet individueel telkens op verschillende tijden, maar ALLEN TE SAMEN de „belofte“ verkrijgen (zie boven). Hij wil dus „allen“ hier verstaan zien als slaande op de levenden-en-dooden van alle tijden. Zij zijn dan de „wij“ van dit vers.

Maar dat is wel wat al te gauw geconcludeerd; er zijn vele exegeten, die het woordje „allen“ laten slaan op de „levenden“ van den eindtijd; en als onze auteur misschien zich beroept op dr Grosheide, die in zijn bespreking van den tekst van 1 Cor. 15:51 (Korte Verkl.) als zijn zienswijze bekend maakt, dat hier „het onderwerp WIJ genomen is van de kerk des Heeren in het algemeen“, dan bedenke hij, dat deze laatste auteur ons al een beetje gereserveerd tegenover zijn opvatting doet staan, wanneer we hem vlak daarop hooren verzekeren, dat wat Paulus hier schrijft, „in zekeren zin het tegenovergestelde“ is van wat hij in 1 Thess. 4:13 vlg. zegt, waar Paulus verklaart, dat bij de parousie degenen, die ontslapen zijn, niet slechter af zullen zijn dan zij, die dan nog leven. In de eerste plaats toch houden we niet van het beweren, dat Paulus den eenen keer „het tegenovergestelde“ zegt van wat hij den anderen keer leert; in de tweede plaats houden we in zulk verband óók niet van de woorden „in zekeren zin“, en in de derde plaats meenen we, dat 1 Cor. 15 en 1 Thess. 4 volkomen duidelijk naast elkaar liggen.